

dende udgiftspres og områder, hvor der må forventes stigende efterspørgsel efter kommunale ydelser.

I ovenstående figur 2.1.5. vises udgiftsudviklingen frem til 2025 på udvalgte offentlige udgiftsområder, fremskrevet på basis af udviklingen i befolkningens alderssammensætning.

Den offentlige sektor står over for en særdeles stor omprioriteringsopgave indenfor de næste 10-20 år. En meget væsentlig del af denne opgave skal løftes i den kommunale sektor. De hidtidige erfaringer med at tilpasse ressourceforbruget i folkeskolen til det faldende børnetal viser, at der er en række stivheder, som vanskeliggør en nedadgående tilpasning af ressourceforbruget.

Selv på ganske kort sigt vil der være behov for væsentlige omprioriteringer, hvis udgifterne skal holdes i ro.

Betragtes udviklingen i antallet af 6-16 årige fra 1990 frem til 1994, kan det groft skønnes, at der på det primærkommunale område vil kunne realiseres besparelser indenfor undervisningssektoren på ca. 2 mia.kr. Skønnet bygger bl.a. på en forudsætning om uændrede enhedsomkostninger og uændret dækningsgrad - dvs. samme ydelser/serviceniveau pr. person - i forhold til de kommunale budgetter for 1990.

Den samme udvikling vil - med lidt forsinkelse - indtræde på det amtskommunale udgiftsområde. Elevtallet i gymnasieskolen skønnes i år 2000 at være reduceret med op imod 30 pct. i forhold til elevtallet i 1990 svarende til en årlig potentiel besparelse på godt 800 mill.kr. i år 2000.

Allerede fra 1990 til 1994 må det demografisk betingede udgiftspres på de amtskommunale gymnasieudgifter forventes reduceret med godt 250 mill.kr.

Omvendt må det forventes, at der indenfor ældreomsorgs- og sygehusområdet vil opstå et udgiftspres som følge af den ændrede alderssammensætning. I løbet af 1990'erne vil gruppen af 60-66 årige falde med 1 pct., men der vil samtidig indtræde en stigning på ca. 13 pct. i antallet af ældre over 80 år.

Omprioriteringen kan kun forventes løst tilfredsstillende, hvis planlægningen og styringen af udgifter og personaleforbrug ikke alene baseres på budgettering for det nærmest følgende budgetår. Det vil være af afgørende betydning, at der anlægges en længere planlægningshorisont. Som led heri er aftalerne mellem regeringen og de kommunale parter om den kommunale økonomi i 1991 indgået med et flerårigt sigte.